

Generelle oplysninger

I 2-5 års alderen kan nogle børn i forbindelse med den tale-sproglige udvikling have en periode, hvor de stammer. Nogle børn stammer ganske let, når de kommunikerer med andre, mens andre børn har store problemer med at få sagt det, de gerne vil.

Hos små børn er de mest almindelige stammesyntomer mange stavelsesgentagelser (bi-bi-bi-bilen), forlængelser af lyde (biiiiilen).

I sjældnere tilfælde kan der forekomme tonehøjdestigninger, og kortere eller længere blokeringer af ord og lyde, hvor talestrømmen stopper. Stammesyntomerne er meget individuelle fra barn til barn.

Langt de fleste småbørn holder op med at stamme, og det er svært at forudsige, om stammen fortsætter.

Den måde, barnet selv og barnets omgivelser reagerer overfor stammen, har indflydelse på stammens udvikling.

Det er derfor vigtigt for barnets omsorgspersoner at få viden om, hvordan man bør forholde sig til stammen.

Hvordan skal man forholde sig, når barnet stammer

- Find en stund nogle gange i løbet af dagen, hvor I kan give barnet opmærksomhed i en rolig og afslappet atmosfære.
- Hvis omgivelserne sænker taletempoet, når der tales med barnet, er det nemmere for barnet at følge med i samtalen. Barnet vil ved nedsat taletempo føle sig mindre under tidspres. Dette er bedre, end at bede barnet om at tale langsomt.
- Hold en lille pause, før barnet svares eller når der stilles spørgsmål til barnet.
- Brug samme sætningstype som barnet, korte og enkel.
- Stil færre spørgsmål. Vær sikker på, at barnet har tid til at svare.
- Opfordre til at almene kommunikationsregler om turtagning efterleves. Dette vil nedsætte antallet af afbrydelser for barnet.
- Reager på barnets adfærd som på et ikke-stammende barn.
- Forsøg at undgå en hektisk og fortravlet livsstil. De fleste børn, der stammer, trives med struktur og forudsigelighed i det miljø, som de er en del af.
- Stammen kan forværres, når barnet er træt.

Tal med dit barn

Et lille barn kan kommunikere længe før det begynder at tale, fx ved at smile, græde, sige lyde, pege eller række ud efter noget eller nogen. Efterhånden som barnet bliver ældre, vil det begynde at bruge ord og små sætninger *sammen med* gestus og tegn.

Et barn med en sproglig forsinkelse eller sproglige vanskeligheder vil typisk være længere tid om at lære at sige ord og sætte ordene sammen i sætninger, men ofte vil det kunne gøre sig forståeligt ved hjælp tegn og gestik.

Du hjælper barnet der stammer

- Når du holder øjenkontakt, mens I taler sammen.
- Når du signalerer overfor barnet, at du har god tid til at lytte efter.
- Når du selv taler langsomt og tydeligt til barnet.
- Når du lader barnet tale færdigt uden at afbryde - prøv at lave være med at sige "tag det roligt", eller lignende
- Når du lader være med at tale for barnet, eller presser det til at tale færdigt.
- Når du prøver at undgå en fortravlet hverdag.
- Når du gør det legalt at tale med barnet om stammen.
- Når du informerer familie og venner om stammen.
- Når du lytter til indhold frem for stammen i stedet for at fokusere på stammen.

Stammen forværres

- Når du færdiggør sætninger for barnet.
- Når du presser barnet til at tale færdigt,
- Når du afbryder barnet, mens det taler.
- Når du opfordrer barnet til at tale korrekt og hurtigt.
- Når du kritiserer barnets sprog eller retter udtalen.
- Når du opfordrer barnet til at tale langsomt.
- Når barnet presses til at formulere sig f.eks. " Kan du fortælle....."
- Når du undgår øjenkontakt med barnet, når det stammer.
- Når du taler med andre om barnets stammen i barnet påhør (f.eks. "Det er ikke så slemt lige nu")
- Når du stiller mange spørgsmål.
- Når du roser barnet for ikke at stamme.

Det stammende barn

**PPR - Pædagogisk/Psykologisk Rådgivning
Brønderslev Kommune
Ny Rådhusplads 1
9700 Brønderslev
Tlf.9945 4545**